

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN NGỌC DƯƠNG

**CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN ĐỐI TƯỢNG
THAM GIA BHXH KHU VỰC NGOÀI QUỐC DOANH
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHỔ YÊN
TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN NGỌC DƯƠNG

**CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN ĐỐI TƯỢNG
THAM GIA BHXH KHU VỰC NGOÀI QUỐC DOANH
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHỔ YÊN
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60 34 04 10**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. ĐOÀN QUANG THIỆU

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào tại Việt Nam.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và mọi thông tin trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả

Nguyễn Ngọc Dương

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, Phòng quản lý đào tạo Sau Đại học, cùng các thầy, cô giáo trong trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt xin chân thành cảm ơn **TS. Đoàn Quang Thiệu** đã trực tiếp hướng dẫn, chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn đội ngũ cán bộ, lãnh đạo Bảo hiểm xã hội tỉnh Thái Nguyên, Bảo hiểm xã hội huyện Phổ Yên, phòng tổng hợp Cục thống kê tỉnh Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ cho tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, bạn bè, đồng nghiệp động viên, giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 23 tháng 09 năm 2013

Tác giả luận văn

Nguyễn Ngọc Dương

MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các từ viết tắt.....	vi
Danh mục các bảng.....	vii
Danh mục các sơ đồ, biểu đồ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp của luận văn	3
5. Kết cấu luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN ĐỐI TƯỢNG THAM GIA BẢO HIỂM XÃ HỘI KHU VỰC NGOÀI QUỐC DOANH.....	5
1.1. Cơ sở lý luận về phát triển đối tượng tham gia Bảo hiểm xã hội	5
1.1.1. Khái niệm và các hình thức của Bảo hiểm xã hội.....	5
1.1.2. Bản chất, chức năng và vai trò của BHXH.....	6
1.1.3. Phát triển đối tượng tham gia Bảo hiểm xã hội	12
1.1.4. Khu vực ngoài quốc doanh	13
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển BHXH của một số nước trên thế giới và ở Việt Nam	19
1.2.1. Sự ra đời và lịch sử phát triển của BHXH	19
1.2.2. Kinh nghiệm về BHXH của một số nước trên thế giới.....	22
1.2.3. Kinh nghiệm về phát triển đối tượng BHXH ở Việt Nam.....	25
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	31
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	31

2.2. Phương pháp nghiên cứu	31
2.2.1. Chọn mẫu nghiên cứu	31
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu thứ cấp	32
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu sơ cấp	32
2.2.3. Phương pháp phân tích thông tin.....	33
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	36
Chương 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC THU VÀ PHÁT TRIỂN ĐỐI TƯỢNG THAM GIA BHXH KHU VỰC NGOÀI QUỐC DOANH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN PHỔ YÊN - TỈNH THÁI NGUYÊN	38
3.1. Đặc điểm của huyện Phổ Yên.....	38
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	38
3.1.2. Đặc điểm kinh tế xã hội	39
3.2. Đặc điểm của Bảo hiểm xã hội huyện Phổ Yên.....	40
3.2.1. Các căn cứ hình thành Bảo hiểm xã hội huyện Phổ Yên	40
3.2.2. Chức năng, nhiệm vụ.....	40
3.2.3. Cơ cấu tổ chức của Bảo hiểm xã hội huyện Phổ Yên.....	42
3.2 Thực trạng công tác thu BHXH và phát triển đối tượng tham gia BHXH đối với khu vực Ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phổ Yên	44
3.2.1. Thực trạng công tác thu BHXH đối với khu vực ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phổ Yên	44
3.3. Tình hình thực hiện việc phát triển đối tượng tham gia BHXH ở khu vực ngoài quốc doanh	61
3.3.1. Sự chỉ đạo của BHXH Việt Nam đối với khu vực ngoài quốc doanh về phát triển đối tượng và thực hiện các chính sách BHXH.....	61
3.3.2. Tình hình thực hiện việc phát triển đối tượng tham gia BHXH khu vực ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phổ Yên	63
3.4. Những thành tựu đạt được và những vấn đề còn tồn tại.....	74

3.4.1. Thành tựu.....	74
3.4.2. Những vấn đề còn tồn tại.....	75
3.4.3. Nguyên nhân tồn tại.....	77
Chương 4: GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM PHÁT TRIỂN ĐỐI TƯỢNG THAM GIA BHXH ĐỐI VỚI KHU VỰC NGOÀI QUỐC DOANH TẠI HUYỆN PHỔ YÊN	83
4.1. Quan điểm, mục tiêu, định hướng cho việc phát triển đối tượng tham gia BHXH khu vực ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phổ Yên.....	83
4.1.1. Quan điểm phát triển đối tượng tham gia Bảo hiểm xã hội.....	83
4.1.2. Mục tiêu.....	85
4.1.3. Định hướng triển khai thực hiện việc mở rộng đối tượng tham gia BHXH khu vực ngoài quốc doanh của BHXH huyện Phổ Yên.....	86
4.1.4. Dự báo kế hoạch thu BHXH và mở rộng số người và đơn vị ngoài quốc doanh tham gia trên địa bàn huyện Phổ Yên từ 2012 đến năm 2015	88
4.2. Một số giải pháp nhằm phát triển đối tượng tham gia BHXH đối với khu vực ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phổ Yên	89
4.2.1. Giải pháp chung cho khu vực ngoài quốc doanh.....	89
4.2.2. Giải pháp cụ thể đối với khu vực ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phổ Yên	96
4.3. Một số kiến nghị.....	106
4.3.1. Kiến nghị đối với Nhà nước	106
4.3.2. Kiến nghị đối với ngành BHXH	107
4.3.3. Kiến nghị đối với BHXH huyện Phổ Yên.....	108
4.3.4. Kiến nghị đối với các đơn vị doanh nghiệp Ngoài quốc doanh trên địa bàn ..	109
KẾT LUẬN	110
TÀI LIỆU THAM KHẢO	112

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

1. BHXH : Bảo hiểm xã hội
2. BHYT : Bảo hiểm y tế
3. BHTN : Bảo hiểm thất nghiệp
4. DNNQD : Doanh nghiệp ngoài quốc doanh
5. DN : Doanh nghiệp
6. GDP : Tổng sản phẩm trong nước
7. KTNQD : Kinh tế ngoài quốc doanh
8. NLĐ : Người lao động
9. NSDLĐ : Người sử dụng lao động
10. QH : Quốc hội
11. TBXH : Thương binh xã hội
12. TNLĐ-BNN : Tai nạn lao động - Bệnh nghề nghiệp

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Các đơn vị thuộc khu vực NQD tham gia BHXH trên địa bàn huyện tại thời điểm 31/12/2012 theo các thành phần kinh tế.....	46
Bảng 3.2: Cơ cấu các đơn vị thuộc khu vực ngoài quốc doanh tham gia BHXH tại thời điểm 31/12/2012 theo thành phần kinh tế.....	47
Bảng 3.3: Số lao động trong khu vực ngoài quốc doanh tham gia BHXH tại thời điểm 31/12/2012 theo thành phần kinh tế.....	48
Bảng 3.4: Cơ cấu số lao động trong khu vực ngoài quốc doanh tại thời điểm 31/12/2012 theo thành phần kinh tế	49
Bảng 3.5: Kết quả thu BHXH của khu vực ngoài quốc doanh trên địa bàn huyện Phổ Yên giai đoạn 2008 - 2012	49
Bảng 3.6: Số thu, số đơn vị và đối tượng tham gia BHXH khu vực ngoài quốc doanh tại huyện Phổ Yên năm 2008.....	52
Bảng 3.7: Số thu, số đơn vị và đối tượng tham gia BHXH khu vực ngoài quốc doanh tại huyện Phổ Yên năm 2010.....	58
Bảng 3.8: Số thu, số đơn vị và đối tượng tham gia BHXH khu vực ngoài quốc doanh tại huyện Phổ Yên năm 2011	59
Bảng 3.9: Số thu, số đơn vị và đối tượng tham gia BHXH khu vực ngoài quốc doanh tại huyện Phổ Yên năm 2012.....	60
Bảng 3.10: Số lao động khu vực ngoài quốc doanh tham gia BHXH qua 5 năm từ 2008 - 2012	64
Bảng 3.11: Số đơn vị khu vực NQD tham gia BHXH so với tổng số đơn vị sử dụng lao động tham gia BHXH trên địa bàn toàn huyện.....	65
Bảng 3.12: Lao động trong các doanh nghiệp Ngoài quốc doanh tham gia BHXH	69
Bảng 3.13: Số thu BHXH của khu vực ngoài quốc doanh so với tổng số thu BHXH trong toàn huyện Phổ Yên.....	71
Bảng 3.14: Thực trạng số nợ đọng BHXH của khu vực NQD giai đoạn 2008 - 2012.....	72
Bảng 4.1: Dự báo kế hoạch thu BHXH khu vực NQD trên địa bàn huyện Phổ Yên giai đoạn 2012 - 2015	88

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ

Sơ đồ 3.1. Hệ thống tổ chức của Bảo hiểm xã hội huyện Phổ Yên.....	43
Biểu đồ 3.1: Đơn vị sử dụng lao động khu vực NQD tham gia BHXH	66
Biểu đồ 3.2: Lao động trong các doanh nghiệp ngoài quốc doanh tham gia BHXH	71
Biểu đồ 3.3: Số tiền nợ BHXH của các doanh nghiệp ngoài quốc doanh	73